

UJ CIMBORA

KÉPES GYERMEK LAP

TÉLI KÉP

Rejzolla: Imreh Sándor, IV. g. o. t., Unit. Kollégium Cluj.

1937. JANUÁR
20.

V. ÉVFOLYAM
3. szám

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR - SZERKESZTI: FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: CLUJ, STR. BARON L. POP No. 5. - TELEFON: 6-87.

Téli dal.

Jaj, de fehér a világ:
fehér földön, fehér fák.
Fehér fák közt fehér út:
rajta csengős szánka fut.

Befagyott a tó vize:
fiuk, lányok izibe
kössük fel a korcsolyát,
ne őrizzük a szobát.

Holli, holli, holli, hó!
Korcsolyázni nagyon jó.
Ugy repülünk, mint a szél,
nyomunkba tán az se ér.

Holli, holli, holli, hó!
Add a kezed kis Kató.
Ha itt-ott leheppenünk:
nem nagy eset az nekünk.

Holli, holli, holli, hó!
Köszöntünk jó Télapó.
Szán, hóember, korcsolya —
Nem volt jobb dolgunk soha!

L. Ady Mariska.

Toborzó.

Örömmel látjuk, hogy a toborzási kedv az új évben sem hanyatlott. Ugy látszik komolyan törekednek egyesek a pirosszemű fehér nyuszi elnyerésére. De a galambokat is szívesen elfogadná ugyebár akármelyikötök is? Egy pár fajgalamb. Annak lesznek majd fiai, ha jól gondozzátok őket. Milyen kedvesek lesznek a galambducban, amikor lerepülnek majd a vállatokra. Most csak az a fő, hogy megnyerjétek. A nyeres pedig csak a toborzástól függ. Ha valaki nem is gyűjt tizet, és ha nyuszit, vagy a pár galambot nem is nyeri meg, azért emléket fog majd kapni. Tehát toborozni mindenképpen érdemes.

Legutóbbi toborzásunk a következő:

Fábry Tibor Bucuresti: Egey Györgyöt és Dragomér Sándort Bucuresti.

Ferenczy Pál: Kunfalvi Elzát Bpest. *Deák Sándor Sävädisla:* Csáni Bélát, Valkay Janit, Tóth Jolánt, Mátyás Pétert és Ferencet és Tamás Andrást és Margitot Sävädisla. *Rosenblatt Etel* pedig Farkas Jóskát Cluj toborozta az új cimborák táborába.

Köszönetet mondunk lapunk kedves barátainak a toborzás munkájában való részvételért és kérjük, hogy legyenek továbbra is munkatársaink ebben az igen-igen fontos munkában.

Dr. Kórasz kalandjai című képes elbeszélésünket a következő számban folytatjuk.

Jól jegyezd meg.

Ne félj hótól, jégtől, ha a cipőd rendes.
Ha vastag a talpa, s nem lyukas a bőre.
Az a jó, hogy lábad sohse legyen nedves,
Akkor a hidegtől ne félj! Csak előre!
Ne bongyáld be a nyakadat,
Mert megárt a meleg kendő!
Ne kényeztesd el magadat!
Hadd érjen a szél s a szellő!
Mozogj és járj, ne álldogálj!
Akkor bajod nem lesz.
Ha a véred pezsgőn éled,
A hideg is kedvez.
Megdži a testedet,
S erőd el nem vesztheted!

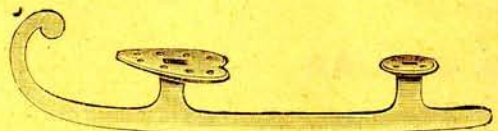
Egy új könyvről.

A közel hetekben hagyta el a nyomdát Vámszer Géza és Bándy Mária könyve „Székely táncok” címen.

A két szerző rendkívül fontos munkát végzett akkor, amikor felkutatták a legkülönbözőbb vidékek székely táncait, hogy a szokásból már már kimenő táncokat is megőrizzék az utókor számára. Sok olyan táncról ad hírt és ismerteti e kis könyv, amelynek nagyjából már csak híret halljuk. A táncokat részint a helyszínen történt fényképezés, részint pompás rajzokon keresztül látjuk magunk előtt a könyvben. Ugy, hogy a könyv nagyon alkalmas a gyermekek tanítására is, úgy városi, mint falusi iskolákban. Különösen írjuk ezt a Sätmar, Salaj, Bihor, Aiud, Timis-megyei értelmiségnek, amely helyeken a gyermekek szinte-szinte semmit sem tudnak a székelység életéről, népviseletéről, szokásairól, táncairól. E könyvnek megjelenése nagyszerű alkalom, hogy az iskolákban tanítsák meg a gyermekeknek a székely táncokat is, akkor, amikor matröz, bohóc és ballett, meg mindenféle groteszk táncokra megtanítják őket.

A könyv ára csak 60 Lei és 4 Lei portóköltség. Megrendelhető a szerzőknél, Vámszer Géza róm. kath. főgimn. tanár, Mercurea Ciuc, vagy a Minerva R.-T. Cluj, Baron L. Pop 5. alatt.

Melyik sportban vagyok használatos?

(Kitöltendő.)

A jégvirág.

Eltűnt, eltűnt az ablakokból
A nyiló, illatos virág! ...
Meváltozott az egész tájék ...
Új színt öltött a nagyvilág ...

Tegnapelőtt virult az Élet!
Tegnap hervadtá vált a Szép!
Szél urfi ma hópelyhet kerget,
Repül, majd hűszőnyegre lép.

De virág nincs ... Haraggal tombol
S vadul tör hólepkéin át ...
Addig a Fagy dermesztő kézzel
Nevel téged kis Jégvirág!

Szél urfi meglát, bekopogtat
És hivogat, majd senyeget ...
Halkan suttog, aztán tombolva
Veri az ablaküveget ...

S mert el nem érhet, sír dühében ...
Utánad vágyva ... felkiált!
... Te csak mosolyogsz hidegszívű
Fagyott, fehér, kis Jégvirág.

BODNÁR IRMA

Jancsi álma.

Jancsi elkeseredetten rágta a tollszár végét és haragosan nézte az előtte felhalmozott könyveket. Durcásan fordult el tőlük és kibámult az ablakon. Egyszerre felderült az arca. Gyönyörködve nézte a havas utat, amire rásütött a téli nap. Fénytől szikrázott minden, mintha gyémánttal szórták volna tele a lombtalan fák ágait. Szemben egy hókucsmás ház bodor füstöt eregetett kéménypipájából. Micsoda tréfás alakok bontakoztak is ki a füstből! Jancsi órákhozszáig el tudta volna nézni őket. Egyszer kutyához hasonlított a szeszélyesen tekerődző füstszallag. Aztán tündérek, hős vitézeket vélt látni. De legjobban az a paripa tetszett neki, amelyik most az ablakuk felé vette az útját.

— Na Jancsika, gyere velem! — szólította meg a csodálkozó gyermeket. Jancsikát nem kellett kétszer hívni. Kinyitotta az ablakot, ráült a meselóra s egyszerre csak huss! a sebes gondolatnál is sebesebben elrepültek. Amikor elérték a Fehér Birodalmat, ahol ragyogóan tündöklött a hó, leszállt Jancsi a paripa hátáról. A sima utakon vidámarcu gyerekek rödliztek, egy hatalmas befagyott tavon koresolyáztak, a közeli fehér erdőkből pedig sízó fiúk és leányok hangos és jókedvű kacagása hallatszott ki. Bent a házakban duruzsolt a tűz és a szobák tele voltak szebb-

nél szebb játékokkal. Mert az egész birodalom a gyermekeké volt és itt csak játszani lehetett, tanulni nem kellett. Vigan teltek ettől kezdve a Jancsi napjai. De nem sokáig. Egy idő múlva napról-napra szomorúbb lett. Nem kellett a sok szép játék és rödlizni sem akart már. Vágyott haza a szüleihez és régi kedves pajtásaihoz. Az örökös játszadozást megunta.

— Szegény szüeim, — gondolta, — milyen szomorúak lehetnek, mert nem tudják, hogy én hol vagyok. Édesanyám jóságos szavát mióta nem hallottam már, ami pedig mindennél kedvesebb nekem. — Összeszorult a szive és keserves sírásra fakadt. Hullottak a könnyei, de im egyszerre egy szép tündér állott előtte. — Mi bánt téged Jánoska, miért sírsz? — kérdezte. — Haza akarok menni drága jó szüeimhez, nem kell nekem játék, csak anyámat akarom látni, akit elhagytam. — Fogd meg hát a kezemet és gyere velem! — szólt a tündér. Elindultak. Minden lépésnél sötétebb és hidegebb lett az útjuk és végül egy rémületetkeltő helyre jutottak, ahol pusztaság és sötétség vette őket körül és csak a sok kővémeredt gyermek alakja világított. Jancsikát szörnyű rémület fogta el és kicsi szívét a torkában érezte dobogni. — Látod, — mondta neki a tündér, — ha a lelkedben nem ébred fel a sze-

retet elhagyott szüleid iránt és az örömek közt az önzést hagyd magadon urrá lenni, akkor te is ezeknek a gyermekeknek a sorsára jutottál volna, akiket kemény szívük egészen kővé változtatott. De te megérdemled, hogy visszatérj szüleidhez.

— Ó, könyörülj meg ezeken a szegény gyermekeken is! — zokogott Jancsi és sűrűn hullottak a könnyei.

— Jóságból és szeretetből könnyeiddel megváltottad társaidat — mondta a tündér és a sok

megdermedt gyermek egyszerre megelevenedett. Magukhoz térve sírva, nevetve tettek fogadalmat, hogy ezentúl mindig a kötelességük lesz az első előttük. Szeretettel és hálával fogták körül Jancsit s aztán a tündér vezetésével hazafelé indultak.

Jancsi hirtelen felébredt. Mert, ahogy a gomolygó füstöt nézte, elaludt és az egész történetet csak álmodta. De levonta belőle a tanulságot és ettől a naptól kezdve ő volt a legszorgalmasabb és a legjobb tanuló az iskolában.

Háry János.

Olvasom a leveleteiből, kis cimborák, hogy jól mulattatok a két töltelegény viszontagságain. No ha az tetszett nektek, Háry János is fog tetszeni, mert Háry, az obsitos¹ katona elképesztő meséket, történeteket mesélt el az életéből. Persze voltak sokan, akik hitték és hallgatták nagy álmélkodással a szavait, de egy diák, aki szintén ott volt hallgatói között, csak mosolygott, s amikor Háry bátyánk olyat mondott, amit maga sem hitt el, olyankor a diák nagyot prüszentett.

Az obsitos katona történetét Garay János költőnk írta meg, ügyesen szellemesen, humorosan.

(Szerk. néni.)

Az obsitos.¹

Hárman valának együtt: a potrohos bíró, egy obsitos vitéz és a furfangos író. A többi asztaloknál együtt és szerteszét vidám legények itták a hegy levét.

Ott ültek-üldögéltek vecsernye² óta már keringett és fel is dőlt a bujdosó pohár. Mátyás király sem nyert tán több éljent a Dunán,³ mint, amennyit Háry János, az obsitos magán.

Volt is, miért e nagy zaj, az éljen háború. Az obsitosnak párját nem látta hét falu. A szem, száj elállott merész beszédein, országvilág csodálta vitézi tettein. Most is kezébe kapván az öblös meszelyest,⁴ kalandos életéből regét regére kezd. Hol s merre járt, mit látott, mit tett ő s társai, s hallgatva függtek rajta mindnyájok ajkai.

Ó, ki ármádiákat⁵ vert széjjel egy magán, túl jára hadnagyával az Operencián. Ki francia fejekkel sátrát körül raká és a világ végénél lábát lelógatá.

„De ez még mind csak semmi“, szokása mondani, s közelb csoportosulnak a többit hallani!

— Mit? semmi? — mond a bíró — a soknál is sokabb! Igyék komám! — és isznak mindnyájan, mint a csap.

— Nem addig van! — kiált most a furfangos diák — a legjavát elhagyta — és most őt hallgatták. — Kendtek még mit sem tudnak, ha egyet el nem mond: hogyan fogá el bátyó a nagy Napoleont?¹

(Erre Háry János megsodorintja a bajuszát: és bele kezd a következő mesébe:

— Hm! — mond az obsitos hős, — a nagy Napóleon! Nagy ő a franciák közt — és vállán egyet von, — de engem úgy segéljen, nem a magyar között, s hát még — velé utána — magyar huszár előtt!

És itt magát értette az obsitos baka, ám bár lovon soh'sem volt élteben jómaga. De annyit emlegette és annyiszor lovát, hogy végre is huszárnak kellett hinni magát.

(No most itt lesz eltemelve a kutya. Megtudjátok, hogy kétszáz ezer franciával hogy szállt szembe kétszáz vitéz magyar huszár.)

— Hol volt, hol nem, bizonynal már meg nem mondhatom, kétszáz ezer vitézzel jött ránk Napóleon, mi tán mindössze százan, vagy kétszázan valánk, mind nyalka, szép huszárok, mind tűz és annyi láng.

A furfangos diák itt szörnyet prüszentel rá, de Háry ő beszédét tovább is folytatá:

— Kétszáz ezernek ellen kétszáz, az anygylát! Mit gondol kend, bíró úr, ki adta meg torát?

— Ki adta volna, hát ki! — viszonz' a kérdőzött, — csak volt a kapitányban ész és nem ütközött?

— Volt ám, de volt kurázs² is, komék, és mekkora: megütközénk biz', és hogy! — kiált a vén baka. Magam valék az első, ki közbe vágaték, hullott a franciája, mint hull a fű, a jég! A nap megállt fölöttünk bámulni a csudát,

¹ Obsitos = kiszó'gált. ² Vecsernye = esti könyörgés. ³ Mikor megválasztották királlyá. ⁴ Régi ürmérték. ⁵ Hadserg régiesen.

¹ Híres francia császár volt.

² Kurázs, tulajdonképen francia szó: courage = bátorság.

kétszázézeret hogy vert meg kétszáz, az angyalát!

És a diák újonta szörnyet prüszszente rá, de Hány ő beszédét tovább is folytatá:

— Futottak már a francok, mint szélben a kaláng,¹ utánok a magyarság, hogy szinte fuldánk! S im a futóknak közte meglátom a vezért, arany kengyelben lábá, lovával szél sem ért, de én is paripámat utána rugtatom, s egy sűrű erdő szélén vitézül elfogom. Az angyalát! — kiálték, s megcsipém őt nyakon, — most valld meg, úgy-e, hogy te vagy a Napóleon?

— Való, ami való — szolt — vitéz, hogy az vagyok, csak életemnek kegyelmezz, adós nem maradok. Kérj tőlem, ami tetszik, vitéz magyar legény, a franciák császára kincsekben nem szegény!

— Az angyalát! — kiáltám — uram, nem addig a!² De jössz a kapitányhoz, lánchordta francjal

És a diák újonta szörnyet prüszszente rá, de Hány ő beszédét tovább is folytatá:

— Mentünk és mendegéltünk s kiérvén a sikon, egy hatlovas hintó áll előttünk gazdagon. A hatlovas hintóban egy uriaszony ült, aranytól és gyémánttól ruhája nehezült. Amint ránk tekinté: „Óh, Jézus Mária!” Kiálta: mert, hogy ő volt Mária Luiza.³

— Így kell-e téged látnom, óh, nagy Napóleon! Én nagyfelségű férjem, kegyetlen láncokon? S ki vagy te, jó vitézem, ki őtet elfogád?

— Vitéz Joannes Hány, — mondtam — az angyalát!

— Halld, amit én tenéked itt mondok, jó vitéz: — szolt most az urasszony s mélyen szemembe néz — te oly vitézi tettet követtél itten el, minőt még egy magyar sem, mely nagy díjt érde nel. Ha őt te elbocsátod, ígéretet teszünk, hogy holtom- s holtodiglan enyém-tiéed leszünk.

— Az angyalát! — kiáltám — felséges asszonyom, tudom mi a becsület, legyen szabad rabom. Szép asszonyért, szép lányért az igazi vitéz tüzet, vizet kiállni, pokolba menni kész. Vitéz Joannes Hány igaz magyar nevem, üljön fel a császár úr, itt van reá kezem!

És a diák szörnyűen s nagyot prüszszent közé, de Hány ő beszédét eképen végezé:

— Mondottam és a császár legott elvágatott, de két kezembe két szép aranyórát nyomott. Az egyiket, gondoltam, kap'tányomnak

¹ Utszéleken, pusztán tenyésző kóros növény (Cichorium), mely elvirágzása után kiszárad, a szél kitörési kergeti a pusztán. Különösen ismeretes szép, kékszínű virágjáról. Ujabb időben tenyésztek is és gyökeréből pótkávéé készítenek, az ú. n. cikóriát.

² Nem ed ig a! = nem úgy lesz az! jó is volna!

³ Napóleon második n-je, Ferenc osztrák császárnak s mag ar királynak a leánya.

hagyom, a másikat későbben elkérte hadnagynom. Az angyalát! Csak egyet tartottam volna meg, mert most el is hihetik, nem is, kigyelmetek.

De ők hitték mindnyájan, a potrohos biró, a vigadó legények, meg a gonosz író. A fufangos diák is nagyot hörpentve szolt:

— Nincs oly vitéz a földön, mint Hány bátya volt.

Mikor Hány János Ferenc császárhoz megy látogatóba.

— Nagy, derék vitéz kend, vitéz Hány János, a sereg kend nélkül bizony nagy-hiányos. Vajh! sokat beszélt el sok vitéz dologról, amit ember nem hall hetvenhét országról. Elbeszélte nekünk: Franciaországban, a tengernek partján nagy járt Pádovában.¹ Látván ő nagy partján óriási rákot, ollójával felvett egy lovas kozákot.² És midőn bejárta szép Tirolországot, a stájer hegyekben oly magasra hágott, hogy haját a napnak lángja meg ne kapja, a hegyet végiglen csak hason mászhatta. Máskor Mantovában kedvre táborozván, hétfejű sárkánnyal vitt, mint egy oroszlán. (Fol, tatjuk.)

¹ Padova, meg alább Mantova, olaszországi városok. Ismertebb, németes hangzású nevükön Padua, Mantua. Az obsitos igazmondását jellemzi, hogy ezeket a városokat Franciaországba teszi.

² Kozák = orosz lovas katona, olyan, mint nálunk a huszár.

Bemutatókó.

Mi is az Uj Cimborá hűséges olvasói vagyunk. Nevünk Spáczay Árpád IV. el. oszt. t. és Tünde négyéves. Az Uj Cimborákat nemcsak elolvassuk, de össze is gyűjtjük. Minden kis cimborát szeretettel köszöntünk.

Falánk egér.

Zörgő börgő mogyoró,
A belseje milyen jó!
Az egér is szeretgeti,
Csakhogy mi nem adunk neki!

Mert az egér csúf állat,
Megeszi, mit megrághat.
Kirág padlót, butort, falat,
Neki minden pompás falat.

Hát a kolbász, hát a sonka,
Egérjogtól gyakran csonka,
A kamrában, ha megjelen
Mindjárt kész a veszedelem.

Cica, cica, kormoska
„Bizony így van!” — nyávogja
„Minek neki a mogyoró?
Inkább egy szép egérfogó!”

— A fogója légy te Kormos!
Egeret a cica fogdos.
A kártékony, csúf egérke,
Jó lesz neked most ebédre! —

Szól a cica: „Úgy legyen!
Mégfogom, ha meglesem.”
S odaáll a lyukhoz lesni,
„De jót fogok én ma enni!”

„Jöjj ki egér, kis bohó!
Itt a zörgő mogyoró!”
Addig-addig csalogatja,
Míg kijön a nyalánkfajta!

No ha nyalánk, le vele!
Cicagyomor a helye.

DEZSŐ BÁCSI.

BCU Cluj Lord úrfi kirándul. Cluj

A vasárnapi időjárás igen fontos volt Petinek. Alig nyitotta ki szemét, futott az ablakhoz s fölplislantott az égbe. Ha borús volt, a felhők oszlásával reménykedett; ha esősre állott az idő, szomorúan visszafeküdt az ágyba. Ma azonban ragyogott az égbolt, a nap biztatóan sütött s Peti vígan füttyentet Lordnak, a kis kutyának. Lordnak nem is kellett messziről hozzáfutni. Ott aludt a pamlag sarkában, szemben az ágygal. Egyetkettőt rázott símaszörű bundáján, nagyot ásított, kinyújtotta rózsaszínű nyelvét (jujj, de hosszúra tudta kinyújtani) s okos szeme csak, hogy azt nem kérdezte:

— Mit parancsolsz, édes gazdám?

Peti nyilván értett Lord úrfi nyelvén, mert rögtön azt mondta neki:

— No komám, ma jó napunk lesz. Bebarangoljuk a határt. Megnézzük, mekkorát nőtt a fű múlt vasárnap óta.

Barátságosan megveregette a kutya lapockáját, végigsímogatta szép okos fejét, amit a vizsla hunyorgatva élvezett. Jo pajtásokhoz illőn együtt reggeliztek. Peti a tornácon, Lord a tornác alatt: azután útnak indultak. Peti illedelmesen elköszönt, Lord pacsit adott, engedelmesen túrta a nyakóv felcsatolását s kiléptek a kapun. Egy percre megállottak.

— Merre menjünk, édes gazdám? — kérdezte a kutya szeme.

Peti szétnézett. A járdán éppen akkor Misi közeledett feléje.

— Szervusz, pajtás. Hova, hova?

— Csak egy kis friss levegőre — felelte Peti.

— Van kedved az erdő alá menni? — indítványozta Misi.

— Nekem mindegy. Menjünk.

A két szomszédfiú csakhamar beszélgetésbe elegyedett. A pajtások, az iskola, a tanár urak; Lordot mindez nem érdekelte, de bosszantotta, hogy a két fiú mindennel a világon törődik, csak éppen övele nem. Amíg útjuk a városon végig vezetett, illedelmesen lépkedett gazdájára oldalán. Kinn a határban azonban tágulni kezdett Lord barátunk tüdeje, a póráz mindinkább terhére vált, meg aztán bántotta hiúságát, hogy a fiúk ügyet sem vetnek reá.

— No jó — gondolta magában — ha nektek nem kellek, majd szerzek én magamnak mulatságot.

A város végén más képe van az utcának, mint benn a főtér körül. Ott csak kisebb-nagyobb emberek járnak az út két oldalán; itt kiülnek a ház elé a padkára, beszélgetnek, nevetgélnek; a gyermekek az út két széles, gyepes oldalán virágot szednek, labdázhatnak, kergetőznek.

A városban az állatvilágot csak a kocsi elé fogott lovak meg a pórázon vezetett kutyák képviselik; itt, oh micsoda gyönyörűség! Egy tarka

boci legelészett, nyakán kis csengő s valahányszor lépett egyet, a csengő mindig megszólalt. Kotlók, csibéiket vezették s oly ügyesen kapirgáltak az árok partján, hogy mindig akadt egy-egy giliszta, pondró, vagy kukac a számukra. Egy gúnár szélesre tárt szárnyakkal, hangosan gágogva védte sárgapihés pipéit, míg a libamama sziszegve támadt a fiúknak.

— Lám, ezek mind szabadon mozognak, csak engem vezet kis gazdám szégyenszemre megkötve, mint valami gonosztevőt, — irigykedett Lord úrfi.

A két fiú a közlő írásbeli dolgozatról beszélt. Az utcáson még egy kis ház állott, hatalmas eperfa árnyékában. Itt egy kotló vészjósó kotkodácsolással szárnyai alá hívta csibéit.

— Tőlem félsz, ostoba tyúk — méltatlankodott Lord, — hiszen én nem bántalak; nem is bánthatnálak, még, ha mindjárt akarnám is. Te szabad vagy, én pedig rab.

A kotlót nem nyugtatták meg Lord úrfi békés gondolatai. Tovább kárált, berzenkedett, fölfújta magát s amikor a fiúk elsétáltak mellette, csőrével a kutya felé vágott.

Több se kellett Lord úrfinak! Egy hirtelen mozdulattal kitepte magát gazdája kezéből s hangos ugatással kergetni kezdte a kotlót. Tyúkanyó sem hagyta magát. Csibéi előtt felágaskodott s hol védő, hol támadó mozdulattal közelharcba bocsátkozott a kis vizslával. A kutyát eleinte mulattatta a játék. A háta mögött azonban fenyegetően hangzott föl a fiúk parancsoló szava:

— Lord! Lord!

— Nem jössz vissza?

— Gyere vissza Lord!

A kutya nem zavartatta magát s tovább ugatott. Gazdája gyorsan közeledett, mire Lord hirtelen kerekét oldott; a szíj az úton porfelhőket kavart utána. Lord csak futott. A fiúk füttyszóval akarták visszatérésre bírni, de Lord a szabadságtól, friss tavaszi levegőtől s a harci játéktól megmámorosodva, futott, futott, amíg egy furesa karavánnal találkozott. Egy vizes árok partján egy kotló szaladgált s a víz tükrén sárgapihés kis kacsák ringatóztak.

— Nini, tyúkanyónak kacsá fiai vannak, — csodálkozott Lord.

— Háp, háp, háp! — hangzott a tócsából.

— Koooot, kot-kot-kot-kot-kot-koooot! — riadozott a kotló a parton. A kis kacsák épp úgy nem hederítettek rá, mint a hogy Lord úrfi a gazdája szavára nem hallgatott. Megállott a víz mellett s örömeiben vakkantott egyet.

Hangos hápogás volt rá a felelet.

Hogy Lord mit értett belőle, mit nem, azt csak ő tudná megmondani; tény az, hogy a következő pillanatban a tócsában úszkált a kis kacsák s a kotló legnagyobb rémületére.

— Kis bolondok, ne féljetek tőlem, — ezt szerette volna mondani Lord, de persze kutya nyelven. Szegény kacsák nem értették meg s riadtan menekültek előre.

— Oh, ti kis buta kétlábúak, hisz én csak játszani akarok veletek.

Mondhatott, azaz ugathatott Lord, amit akart. Ahány kacsá, annyifelé úszott meg tipegett. A kutya bosszusan kiugrott a partra. Az egyik kacsá mind messzebbre került. Lord igazán csak vissza akarta terelni és kutya is, kacsá is, mind jobban belemelegedtek a futásba. A vizslában fölébredt a vadászszenvedély s a játékból csakhamar üldözés lett, árkon, bokron, pocsolyán át.

— Lord, Lord! — hallatszotti valahonnan messziről, fátyolozottan.

A két fiú egymásra nézett.

— Mi lesz ebből? — sóhajtott Peti.

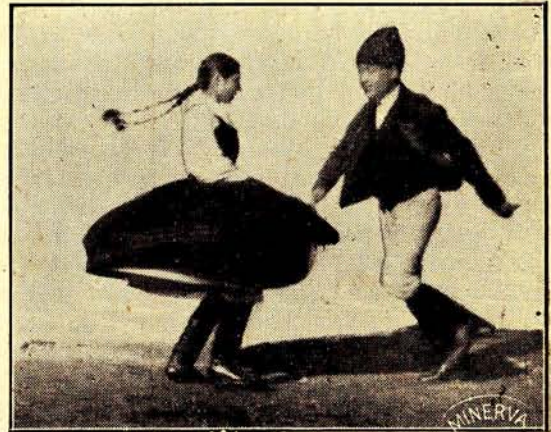
— Lordot utólrni nem tudjuk, — vigasztalta Misi.

— Nem is Lordot féltem, hanem a kis kacsát.

Déli harangszóra hazaért Peti. A tornác előtt aludt Lord; lába, melle, de még a feje is iszaptól fekete, szája is. A legizletesebb csontot sem fogadta el. A verebek az eresz alatt azt csiripeltek, nem csoda; mert mire tyúk anyó összeszedte kis kacsáit, eggyel kevesebb volt, mint amennyivel elindult.

F. VADNAY HERMIN.

Székely táncok.

Vámszer Géza és Bándv Mária igazán úttörő munkát végeztek, amikor a különböző vidékek székely táncait könyvükben ismertetik. — Fen'iekben is egy ilyen székely táncot mutatnak be

Humor.

— Miért van még éjszaka is orrodon a szemüveg?

— Mert másképp nem ismerem meg a személyeket, akiről álmodom.

Anyuka tanít.

Kislányom az á. b. c.-vel vesződik, nehéz nagyon a g, z, d betű,
 Sehogyse akarnak a sorba állni, ezért a bánat, elbujt a derű.
 S mikor még anyuka azt is megmondja: „nem járja, hogy ilyen csunyák a sorok“,
 Két nagy könnycsepp csordul le a papírra, s egy kicsi szívben a bánat zokog.
 Oh, úgy szeretném jól összecsókolni a drága könnyes két szép kék szemét,
 De nem lehet, mert a tanítónéni, ha nem szigorú. semmihez sem ért.
 Azt is mondtam, hogy anyukát bezárják. ha a kislánya majd jól nem tanul,
 Megijedt erre az én kicsikém, azóta igyekszik, szorgalmas, javul...
 Mily boldog öröm napról-napra látni, amint betüzi az új sorokat,
 Ismeri már mind a kicsi betűket, s néhány hét múlva majd a nagyokat.

Tudom, akkor is lesz nagy könnyhullatás, csak győzze inni a szegény papír,
 Mert az én drága kicsi lányom minden betűt megsirat, mielőtt leír.

S. SILLAY ERZSIKE.

A kanári madár jubileuma.

Négyszáz esztendővel ezelőtt, 1536-ban egy spanyol hajóról Elba szigete közelében sok vad kanári madár szabadult el. A madarak Elba szigetén meghonosodtak és tovább szaporodtak. Innen került a kanári madár az olaszokhoz, akik tovább tenyésztették és az olaszokon keresztül jutott azlán Tirolba és Németországba, ahol a kitenyésztését a legmagasabb fokig sikerült megvalósítani. 1536-tól számítják a kanári madárnak, mint szoba-madárnak az életét és ezért most éppen négyszáz éves jubileumát ünnepli a kanári madár, hogy a kalickák kedves lakójává lett. Bizonyos azonban, hogy a spanyolok már 1478-ban bevitték a Kanári szigetekről a madarat Spanyolországba, azonban tenyésztésél nem foglkoztak és lassacskán feladásba ment, hogy bekerült Spanyolországba.

Ezen nem is lehet csodálkozni, mert a vadon élő kanári madár éneke nem olyan szép, mint a nemesített kanárié. Hangja ugyan tüzes és érces, azonban hiányzik énekéből a dallam és a szín. A kanári madár céltudatos tenyésztés következtében lényegesen szebb hangúvá lett. Hangja tiszta csengésűvé és kötöttebbé vált. Kiváló tenyésztők betanításal és a betanított madarak utódainak céltudatos továbbtenyésztésével a legkülönösebb énekeseket állították elő. A néme'ek tenyésztették ki legelőször a legnemesebb kanári fajtát, az úgynevezett harzi kanarit. Később egy Seiferd nevű drezdai tenyésztő fejlesztette tovább a harzi kanarit és állította elő az első hibánélküli énekest. Ma már van úgynevezett csattogó, vagy fülemüle utánzó kanári, sőt magyar tenyésztőknek is sikerült különlegesen éneklő kanári madarat tenyészteni. Tóth József magyar tenyésztő a harzi kanári céltudatos továbbtenyésztésével előállította az úgynevezett Hunyadi énekest.

Azért nevezik ezt a kanarit Hunyadi énekesnek, mert dalának kezdete a Hunyadi induló első ütemeire emlékeztet. Az első hibátlan Hunyadi énekest Tóth József I. Ferenc József királynak ajánlotta fel.

A kanári ma már legkedvesebb szobamadarunk, mindenütt világpolgár, színben, testalkatban és éneklésben rengeteg változata van. Tenyésztése nem okoz túlságosan nagy gondot, mert bár kényes madár, de egy kis ügyelettel és szeretettel hosszú évekig életben marad és jól szaporodik fogságban.

Nagyon érdekes, hogy a madártudósok megállapítása szerint a kanári vad alakja tulajdonképpen nálunk is él. Az úgynevezett csicsörke madár, mint faj, a kanaritól nem választható el. A csicsörke a történelmi időkben vándorolt be Délnyugat-Ázsiából Európába. Vonuló madár, mely télire melegebb vidékek felé húzódik, azonban a megfigyelések azt bizonyítják, hogy nálunk is fészkel. Transsylvaniaiban szórványosan több fészkelő helye ismeretes, a Banatban pedig több csicsörke fészkekről vannak biztos feljegyzések. Amilyen érdekes a Kanári szigetekről származó vadkanári madár átalakulása kimondott háziállattá való válása, éppen olyan érdekes természettudományi nézőpontból a vadkanárinak, vagy csicsörkének nálunk való, újabbkori megtelepülésére.

Dr. Szász Ferenc.

A tél örömei.

Korcsolyázni tanítja anyuka Palikát. Lesz is öröm, amikor már magában, egyedül fog csuszkálni a fényes tükörjégen.

KIS CSERKÉSZEK

Kedves Farkaskölyök Cimborák!

Miután már letettétek a harmad osztályú próbát, nem szabad tétlen ülni s élvezni az elvégzett munka babérait nagy semmivétellel. Az öregfarkas életre csak munkával lehet előkészülni. Természetesen egy kicsit pihenünk, ez a pihenés abból áll, hogy végig ismétljük az összes énekeket, játékokat, csatakiáltásokat, meiyeket a múlt próba alkalmával tanultunk. Most pedig figyeljétek, folytatjuk a megkezdett munkát, kezdődik a

Másodosztályú próba.

Húj, húj, hajrá! — háromszor.

Dalolva, vidáman vágunk neki az új munkának. Tanulunk is egy új nótát.

Kisdobozi kerek erdő...

(Békés vármegye. Bartók Béla gyűjtötte.)

*Kisdobozi kerek erdő de magas,
Közepébe barna kislány aranyos.
Hogya én az erdőrek a szélső fája lehetnék,
A babámnak vállaira borulnék.*

Ezentúl arra fogunk törekedni, hogy lehetőleg minden népdal eredeti helyét és gyűjtője nevét megtanuljuk.

A másodosztályú próba egy pár kissé nehezebb dolgot kíván meg tőletek, de az nem baj ugye, hiszen mindnyájan öreg farkasok, nagy cserkészek akartok lenni. Ugye így van? Ha ezt

igazán akarjátok, akkor aztán nem lesz nehéz semmi.

Tudjátok-e azt, hogy a cserkészek rengeteg sok csomót ismernek. Mi is az a csomó? Látom a kérdést a Jancsi szeméből. Csomó keletkezik bármilyen spárga, vagy kötél megkötésénél. Kiránduláson, táborozáskor, odahaza, bármikor is szükségetek lehet a csomókra. Sőt bizony nagyon sokszor az ember élete megmentésénél is csomóra van szükségünk. Neked kis farkaskölyök cimborám, neked is szükséged van a csomókra, hogy két kötélvéget összeerősíts. Veszem a legegyszerűbb példát: Nagyon sok gyermek van, akinek a cipőfüzőjét még mindig az anyukája köti meg, pedig ez is csak egy csomó. Nagy szégyen lenne az, ha a legegyszerűbb csomókat sem tudnád. A következő alkalomkor megmutatom nektek azokat a csomókat, amelyeket a másodosztályú próbánál tudnotok kell.

Megesik kiránduláson az is, hogy az egyik csoport olyan messze kerül a másiktól, hogy kiáltással nem tudunk neki parancsot közvetíteni. Ilyenkor mit csinálunk? Előre futtatunk valakit hozzájuk, hadd lógjon a nyelve a fáradságtól és felejtse el az üzenetet? Bizony nem. Hanem zászlóval, vagy pedig zsebkendővel, előre megtanult jelekkel adjuk le a parancsot. Ilyen jelek Morse és a Panaitescu jelzések. Ezeket is meg fogjuk tanulni.

Találkoztam a múltkor Sebessi Petivel, megkérdeztem tőle: Mi hír a csapatnál? Büszkén újságolta, hogy letette a harmadosztályú próbát. És még azt is mondta, hogy a próba letételét

egy farkaskölyök előadással fogják megünnepelni. No erre kíváncsi vagyok — feleltem. Remélem, hogy meghívtok engem is. De meg ám, sőt még a többi cimborákat is, ha'd lássák, mit tudunk, mit tudnak a farkaskölykök. Ott leszünk. Legyetek kitartók!

ERNŐ bátya.

Anyuka születésnapjára.

*Édes jó Istenem, van sok kívánságom,
Teljesüljön be mind az én Anyukámon.
Legyen élte boldog, minden gondtól mentes,
Legyen a gyermeke szótfogadó, rendes.
Még mit is mondhatnék, hisz szívem oly tele!
Összefoglalom én az egészet egybe:
Tartsa meg az Isten az én Anyukámat,
Ne érje Őt soha bosszúság meg bánat!*

Léderer Éva II. g. o. t.

Székely táncok.

Bizonyára sokat hallottátok emlegetni már a mesékben a „Kállai-kettőst”.

Nos, figyeljétek meg a fenti képen, hogy járják ezt a híres táncot.

Mondjad gyorsan :

Két kurta, kövi-kígyó kova-kövön kúsz,
Mit tíz-húsz hízott hiúz húz.

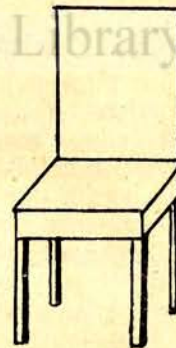
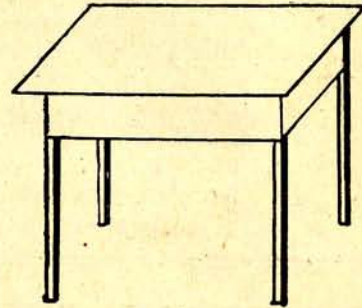
F. Z. bácsi.

Játék is, rajz is.

(Folytatás)

Az asztal készítése így történik: Veszünk egy vastagabb, de sima papírlapot s abból levágunk egy téglalapokú darabot. Ez lesz az asztallap (mondjuk 8 cm. hosszú és 6 cm. széles). Aztán ugyanabból a papírból levágunk egy 24 cm. hosszú és 1 cm. széles papírszalagot, úgy hogy az mindenütt egyforma széles legyen. E szalagot szépen behajtogatjuk olyformán (7 + 5 + 7 + 5 cm.), ahogy az asztal oldaldeszakái vannak. Akkor veszünk négy darab elhasznált gyufaszálat. Ezek lesznek az asztal lábai. E lábak elégett végeire

szúrunk egy cm.-nél nem hosszabb dugó negyed-részt úgy, hogy a szögletes végek legyenek kívül. Úgy aztán ráragasztjuk a papírszalagot úgy, hogy a behajtásokba jusson a dugó szögletes része. Ha ez megragadt, az asztalszalagnak készült papírlapot a sima oldalával letesszük a nagy asztalra s a négy láb végén lévő dugókat ráragasztjuk a papírlapra s így a kicsi asztal készen is van lábbal felfelé. Ha a ragasztás megszáradt, a kis asztalt lábaira állítjuk.

A szék készítése hasonló az asztaléhoz, csak itt lábaknak fél gyufát használunk s a szék lapját 4—4 cm.-re, az oldalait pedig fél cm. szélesre szabjuk. Hátlapnak pedig egy 4×6 cm. papírlapot ragasztunk fel. — A rajz mutatja az asztalt és széket.

Gyermekek írjátok meg, hogy sikerült-e ez a kis munkátok?
Móhalyi bácsi

MARCELLA NÉNI POSTÁJA

Sävädislau-i kis cimborák: *Tóth Aranka*. *Dregán Gizella* VI. el. o. t. megkaptam a leveleiteket, amelyeket még a karácsonyi vakációban írtatok. Nagy volt az öröömöd Aranka, amikor karácsony szombatján egyszerre 3 Új Cimborát kaptál. Szereted benne a meséket, a verseket s a rejtvényeket próbáld te is megfejteni. Te is küldöd Gizike a rejtvény megfejtést. Szépen, rendesen írtál. Az ilyen leveleket mindig szívesen olvasom. Írtatok máskor is. — *Bánffy Ella* III. g. o. t. Megkaptam a leveled. Örültem, hogy életjelt adtál magadról. Lám, hogy eltelt az idő; már a III-ik gimnáziumba jársz. Köszönöm a jókívánásaidat — én is hasonlóan sok jót kívánok neked az új évben. A megfejtésed jó s így a sorsoláson részt is vesz. Szeretném tudni, hogy új környezetben hogy érzed magadat, kik a tanáraid s szabad idődben mivel foglalkozol? — *Bothár Andorka* és *Juditka*. Óesztendő utolsó napján írtatok a leveleket. S vártatok nagyon az Új Cimborát. Azt írtatok, hogy dec. 1-én ment az utolsó szám. Azóta egy sem? Nagyon esodálkozom, mert a kiadóhivatal minden számot elküld nektek. Pótlásképp elküldjük a dec. 10-it is. A karácsonyi azonban teljesen elfogyott, úgy, hogy abból nem tudunk küldeni. Az újévi számot megkaptátok-e? Az előfizetést a kiadó megkapta. Írtatok máskor is. — *Bethlen Katinka*. Tartalmas és „bélelt“ leveledből arra következtetek, hogy az utóbbi időben nagyon figyelmesen olvastál el minden számot. Örvendek, hogy olyan jó angyaljárás volt felétek s annyi sok szép és értékes holmit kaptál. Sajnáltam, hogy nem találkoztunk, mikor benn voltál. No majd legközelebb! A találós kérdéseid jók. A legutolsó mondatot kivéve. Az öltöztető baba ruha mintája jó, de azért máskor ha tervezel a mulat év 21—22. számban levő baba model után tervezd, hogy pont jó legyen a babára. A színezését öcséd jól eltalálta. De a mellény színét lehet piros-feketével is festeni. Az új rejtvények a rovatvezetőhöz kerültek, a megfejtés pedig a sorsolásra. — *Ambrus Károlyné*. A torna-mesének nagy hasznát veszik azóta a gyermekek állandóan erre tornáznak otthon. Biztat, hogy írjunk más tornameséket is. Örülök, hogy használható a mese. Szíves üdvözlöt. — *Orbán Laci* II. el. o. t. Tetszett neked a tornamese, jól mulattál a két jót legény viszontagságam. Le is próbáltad belőle a tornát. Okosan. A többi kis cimborák is példát vehetnek rólad. — *Szegedy Károly*. Kérde, hogy mikor van az előfizetése lejárata, mert odahaza nem tartja nyilván. Mivel Önhöz hasonlóan nagyon sokan azért vannak hátralékban, mert nem tudják a lejáratot, azt ajánlanám, hogy időről-időre közöljük le kinek-kinek a lejárata s az összeget, amivel tartozik. Egész biztosan megkisebbedik a hátralékosok száma.

Mindenesetre megbeszéljük ezt a gondolatát a kiadóhivatallal. — *Szekernyés András* I. g. o. t., *Klein Aranka* IV. el. o. t., *Orbán Laci* II. el. o. t., Rejtvénymegfejtések beérkezett, a sorsoláson részt is vesz. — *Nagy Feri* IV. el. o. t. Nagyon örültél a Nótás Zsuzska karácsonyi mesekönyvének, azóta már el is olvastad. — *Léderer Éva* II. g. o. t. és *Salamon gyerekek*. Örömmel olvasom, hogy már felgyógyultak a skarlátlból a Salamon gyerekek. Szeretnétek, ha minden számban jönne egy kis szindarab, mert a szindarabokat nagyon szeretitek olvasni. Lelkes olvasói vagytok az Új Cimborának s azt írod Évi, hogy nem is akarsz megválni ettől a kis laptól. No majd meglátjuk a jövőbbiakban. — *Tóth Zolika és Levente*. Oh milyen kedvesen írtatok Levente és Zolika! Örömben újra meg újra elolvastam az ákom-bákom kis levelet. Még most írtatok először, de már nagyon régen akartatok írni. No hál' Istennek, hogy már úgy megnőttetek, hogy iskolába kerülhettetek. Apukátok is írt egy pár szíves, meleg sort a leveletekbe. Köszönöm a megemlékezését. Az új testvérkéről majd írtatok. Nagyon kíváncsi vagyok milyen névre keresztelték? — *Adám Katóka*. Az újévi jókívánásodat köszönöm. Én is sok jót kívánok neked. — *Iszlay Matild és Jenőke*. Az iskolai idő alatt nagyon be vagy fogva Matildka, de annál nagyszerűbb volt a karácsonyi szünet. A szépen elrakott s összegyűjtött Új Cimborákat a szünetidőben nagy kedvvel olvastad. Minden számot elolvastál, most várod a következőket. Az angyal sok szép mindent hozott s a bizonyítványod is jó volt. No segítsen az Isten téged is Jenőkéket is az új évben is. — *Horváth Rózsika és Berci*. Végre te is elküldted a bemutatkozó levelet Rózsika. Így legalább most már én is s a többi kis cimborák is tudják, hogy öcséd Berci 12 éves s az Ánd-i tanítóképzőbe jár. Te pedig varrogatsz. Ez ügyes dolog. Még egyszer annyit ér a leány, ha varrni tud, ennek mindig hasznát veszi. Kedves, hogy még emlékszel az első mesémre s nagy érdeklődéssel olvasod az Új Cimborák meséit is. Írj máskor is Rózsika! — *Sbrizzay Hajnalka, Klárka és Irmuska*. Oh be kedves volt az újévi üdvözlő kártyátok! Mintha csak ti lettetek volna hárman azon a kedves kicsi képen. Nagyon örültem a figyelmeteknek. — *Tyma Magda*. Örülök, hogy olyan jól jelt el a karácsonyod, s olyan sok szép holmit, ajándékot kaptál. Tetszett, neked a karácsonyi számból az Egy kis leány története és a Karácsonyi pásztorjáték. Küldöd be a megfejtést. Átadom a rovatvezetőnek. — *Némethy Nusi* IV. el. o. t. és *Lidike* I. el. o. t. Szép és rendesen írt leveleket nagy tetszettel olvastam. Látszik a levélből, hogy otthon is, de az iskolában is a rendre szoktatnak benneteket. A rejtvényeket szívesen fejtegetitek. Most is beküldtétek a megfejtést. Szeretettel üdvözlitek az összes cimborákat. Ime: át is adom az üdvözlöt.

JÁTÉKSZOBÁNK

3. Ki választott engem?

A játékosok párosával legyenek. A fele kimegy a másik szobába. Mondjuk, hatan a szomszédszobába távoznak, hatan itt maradnak. A közajtót becsukják. Az ittmaradtak sorban választanak a künnlevők közül, s azt mindenki megjegyzi magának. Ezután egyenként beengedik a külsőket. A bebocsátott játékos az előtt hajtja meg magát, akiről azt hiszi, hogy őt választotta párjának. Ha nem találta el, a bennlevők kemény tapssal kikergetik. — Jöjjön egy másik! — Aki eltalálta a választóját, az bennmarad a játékszobában. Ezt addig folytatják, amíg mindenki eltalálta a párját. Azután a két csoport szerepet cserél. E játékot fiúk és leányok vegyesen játszhatják.

FEJTÖRŐ

4. Szórejtvény.

Beküldte: Bethlen Katalin.

esperes ri ri ri
A

2. Számrejtvény.

Ki tudja?

Észak-Amerikában melyik a legnagyobb tűzhányó?

Megfejtési határidő: 1937 február 5. A megfejtők között jutalomkönyveket sorsolunk ki.

A 34-ik számban közölt betűrejtvény megfejtése: Történelem tanár.

A 35-ik számban közölt keresztrejtvény megfejtése: Vizszintes: 10. Eper. 17. Citera. 20. Örökbű. Függőleges: 11. Petőfi. 12. Énekel. 24. Dávid és 28. Mózes.

Megfejtést küldtek be: Szabó Dezső, Simó András, Antal I. Anna, Bethlen Katalin, Bándy Csaba, Balogh Éva, Kató és Ildikó, Mihály Barna, Debreczeny Éva, Léderer Éva, Grána Berta és Bálint Károly.

Nyer'esek lettek: Mihály Barna és Léderer Éva.

KIADÓ BÁCSI POSTÁJA

Év végén minden üzem és vállalat lezárja a könyveit. Mérleget készít az elmúlt év eredményéről, nyert-e, vagy veszített?

Az Uj Cimborá is átvizsgálta a könyveit, de bizony nyeresége nem volt az elmúlt évben, mert a sok hanyag előfizetőnek felgyült a hátráléka.

Most gondolkozatok csak, gyermekek. Aki nek jár, mennyi örömet szerez ez a kis újság! A legjobb barátja minden gyermeknek az Uj Cimborá. S hányan vannak közületek, akik még annyival sem viszonzják a mi fáradságos, nehéz munkánkat, hogy idejében, pontosan beküldnék az előfizetést. Most hogy esne azoknak, akik pontosan és rendesen fizetnek, ha egy napon beszünné az újság a hanyag és közömbös előfizetők miatt? Ugy-e azok is szenvednének, akik nem hibásak? De haragudnának is a hanyag előfizetőkre, akik nekik ezt a nagy szomorúságot okozták.

Épp ezért is, kis cimborák, viseljétek szíveteken jobban az Uj Cimborá sorsát. Előfordul, igaz, hogy édesanyátoknak, édesapátoknak nincs pénze, de miért van nektek perselyetek? Ma már majdnem minden gyermek kap születés- vagy névnapjára egy-két lejt ajándékba, meg más alkalmaikor is. Gyűjtsétek össze a kapott lejecskéket. Tizenhét lejt havonta könnyű összegyűjteni, mert ennyi az Uj Cimborá egy hónapi előfizetése. Aztán, ha már összegyűlt 50 lejt. postautalványon beküldhetitek, vagy levélben használatlan postabélyegekből is. Persze, ha egy év, két év összegyűlt, 2—400 lejeket kifizetni már nehezebb.

Mutassátok meg ezt az üzenetet szüleiteknek is és kérjétek meg őket, hogy fizessék ki az elmaradt hátrálékot s a jövő évi előfizetést, mert csak így tudjuk nektek a következő évben is zavartalanul küldeni az Uj Cimborát.

Előfizetési árak: Egész évre 200, fél évre 100 lejt. A Családszövetség tagjainak 160 lejt és 10 lejt portó. Egyes szám ára 6 lejt. Magyarországon 12 p., Jugoszláviában 150 dinár, Csehszlovákiában 60 ck. Amerikában 300 lejt.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

FERENCZY LÁSZLÓ MARCELLA.

Főmunkatársak:

TELEKY DEZSŐ és SIMON SANDOR.

Minden cikkért a szerzője felelős.

Kiadja: a Minerva Nyomdai Műintézet R.-T. Cluj.